

Dobitnici „Nagrade Vicko Andrić“ za 2019. godinu

Putem elektroničke sjednice Odbora za dodjelu „Nagrade Vicko Andrić“, održane 17. rujna 2020. godine, donesene su odluke o dodjeli ove Nagrade za 2019. godinu.

Nagrada za životno djelo dodijeljena je konzervatorici Lukreciji Pavičić Domijan, danas umirovljenoj djelatnici Konzervatorskog odjela u Zadru. Godišnja nagrada dodijeljena je Sandri Čelić Višnjic i Nataši Nefat za projekte obnove kaštela Morosini-Grimani u Svetvinčentu i kaštela Petrapilosa u Buzetu. Nagrada za doprinos lokalnoj zajednici dodijeljena je Milanu Kranjčeviću, utemeljitelju udruge „Katedra Čakavskog sabora“. Odluku o nagrađenima donio je Odbor Nagrade u sastavu: Davor Trupković, pomoćnik ministrice kulture, Tajana Pleše, Lidija Nikočević, Zvonko Bojčić, Branka Šulc, Radoslav Bužančić, Zoran Wiewegh, Mirna Sabljak i Tatjana Horvatić.

OBRAZLOŽENJE ZA DODJELU „NAGRADE VICKO ANDRIĆ“ ZA ŽIVOTNO DJELO LUKRECIJI PAVIČIĆ DOMIJAN

Lukrecija Pavičić Domijan rođena je u Kotoru 23. kolovoza 1947. godine. Diplomirala je povijest umjetnosti te hrvatskosrpski jezik i jugoslavensku književnost 30. lipnja 1976. na Filozofskom fakultetu u Zadru (sl. 1). Od 1975. godine zaposlena je u Konzervatorskom odjelu u Zadru. Kao konzervatorica obavlja razne poslove u struci, a od 1989. radila je na poslovima evidentiranja i inventarizacije pokretnih kulturnih dobara.

Lukrecija Pavičić Domijan, povjesničarka umjetnosti i umirovljena konzervatorica predložena je za Nagradu „Vicko Andrić“ za životno djelo zbog sveobuhvatnog doprinosa razvoju konzervatorske struke i sustava zaštite kulturne baštine te sustavnog pristupa evidentiranju, inventariziranju i vrjednovanju kulturne baštine. Svoj konzervatorski radni vijek svestrano je i predano provela u Konzervatorskom odjelu u Zadru, a zatim i kao voditeljica Inspekcijske službe za zaštitu kulturne baštine pri Ministarstvu kulture. Godine 2013. odlazi u mirovinu, ali i dalje ostaje radno aktivna. Od 2002. godine imenovana je članicom Stručnog povjerenstva za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra.

Upravo njenom zaslugom i inicijativom sustavno se počela evidentirati do tada zanemarena pokretna kulturna

1 Konzervatorica Lukrecija Pavičić Domijan, dobitnica „Nagrade Vicko Andrić“ za životno djelo

Conservator Lukrecija Pavičić Domijan, recipient of „Vicko Andrić“ Lifetime Achievement Award

baština brojnih crkava i riznica diljem Hrvatske, a osobito na području Dalmacije. Iz velikog opusa evidentiranih zbirki sakralne umjetnosti, privatnih zbirki, pergamena, evidencija i popisa paške čipke i čipke od agavinih niti, zatim brojnih riznica i njihovih stalnih postava koje je uredila, evidentno je da je Lukrecija Pavičić Domijan jedna od prvih konzervatora koji su se posvetili sustavnoj valorizaciji i popularizaciji pokretne kulturne baštine.

I danas, iako u mirovini, Lukrecija Pavičić Domijan je svojim karakterom, entuzijazmom, iskustvom, znanjem i senzibilitetom poticaj za rad kolegama u struci te nezamjenjiva mentorica mnogim mladim konzervatorima upravo na specifičnim područjima zaštite pokretne kulturne baštine kao što su povijesni tekstil, pergamene i knjižna građa.

Zahvaljujući svojoj stručnosti, predanosti i stalnom terenskom radu te bogatom stečenom iskustvu, ali i nepresušnoj radnoj energiji, uspjela je sačuvati od devastacije i propadanja brojne primjerke kulturne baštine.

U nizu uspješno obavljenih radnih projekata, moramo izdvojiti i osobito naglasiti da je Lukrecija Pavičić Domijan idejna začetnica TEKSTILOTEKE pri Hrvatskome restauratorskom zavodu u Ludbregu, koja bi u svrhu preventivne zaštite i čuvanja ugroženih povijesnih tekstilnih predmeta te prikupljanja građe trebala postati temelj za budući muzej tekstila.

Lukrecija Pavičić Domijan sustavno je radila na poslovima evidentiranja i inventarizacije pokretnih kulturnih dobara crkvenih inventara u Zadru (Sv. Marija, Sv. Šime, Sv. Mihovil, Riznica Zadarske biskupije), Župe sv. Šimuna i Tadeja u Bokanjcu, Župe sv. Nikole u Crnom, Župe sv. Kasijana u Sukošanu, Župe sv. Ivana Krstitelja u Tinju, Župe sv. Tome Ap. u Dobropoljani (o. Pašman), Župe Rođenja BDM u Pašmanu (o. Pašman), Župe sv. Tome u Tkonu (o. Pašman), Župe sv. Kuzme i Damjana u Banju (o. Pašman), Župe Presvetog Srca Isusova u Neviđanima (o. Pašman), Župe Uznesenja BDM u Salima (Dugi otok), Župe sv. Lovre u Lukoranu (o. Ugljan), Župe Uznesenja BDM u Ravi (o. Rava), Župe sv. Petra i Pavla u Sestrungu (o. Sestrung). Izradila je i popise votivnih predmeta Gospe od Zečeva u Ninu i votiva Gospe u Turnju.

Sudjelovala je kao članica stručnog tima Odjela za pokretna kulturna dobra pri izradi popisa inventara Župe Uznesenja BDM u Poreču, Župe sv. Eufemije u Rovinju, Samostana benediktinki na Krku, Župe sv. Mihovila Arh. u Kožinu, Župe sv. Mihovila u Vrsima, Župe sv. Anzelma u Ninu, Župe Pohoda BDM u Molatu (o. Molat), Župe Rođenja BDM u Zapuntelu (o. Molat), Župe sv. Andrije u Brguljama (o. Molat), Župe sv. Lovre u Kalima (o. Ugljan), Župe Porođenja BDM na Silbi, Župe Sv. Stjepana u Motovunu, Franjevačkog samostana provincije Pres. Otkupitelja i crkve sv. Križa u Živogošću i Župe sv. Stjepana u Starigradu (o. Hvar).

Evidentirala je nekoliko privatnih zbirki od kojih su sustavno popisane: zbirka dr. Ive Petriciolija u Salima na Dugom otoku, zbirka Oštrić u Novigradu, zbirka Zchoch u Bokanjcu te zbirka Dobrović na Jelsi.

Radila je na popisu pergamena na području djelovanja KO Zadar za registraciju ovog dijela pokretnih kulturnih dobara Samostana benediktinki sv. Margarite u Pagu,

Samostana benediktinki sv. Marije u Zadru (1043 kom.), Zadarske nadbiskupije (800 kom.).

Radila je na evidenciji i popisu paške čipke i čipke od agavinih niti župe sv. Marije u Pagu, privatne zbirke Paro Vidolin u Pagu, Samostana benediktinki sv. Margarite u Pagu te Samostana benediktinki u Hvaru.

Tijekom godina uredila je niz riznica i oblikovala stalni postav Franjevačkog samostana sv. Duje u Kraju na

Pašmanu, Župe Bibinje u crkvi sv. Ivana, pravoslavnog manastira Uspenja Bogorodice u Krupi, Franjevačkog samostana sv. Križa na Krapnju, Franjevačkog samostana trećoredaca sv. Mihovila u Zadru, Franjevačkog samostana sv. Frane u Zadru, Franjevačkog samostana sv. Pavla na Galevcu kod Preka, Franjevačkog muzeja uz crkvu sv. Petra i Pavla – privremeni postav sakralne zbirke Gorica – Livno te arheološke zbirke u Samostanu sv. Kuzme i Damjana na Čokovcu.

Sudjelovala je na ponovnoj postavi Stalne izložbe crkvene umjetnosti SICU (nakon Domovinskog rata) i postavi Riznice pravoslavne crkve sv. Ilije u Zadru.

Nadalje, sudjelovala je u pisanim projektima i objavila u koautorstvu s Miljenkom Domijanom vodič: *Croazia Coste e Isole; Le guide del Gabbiano*, Giunti, Firenze 1997.; koautorica je članka uz Željka Laszla *Poprsje Svete Stošije, žig na srebrnim vazama u riznici nadbiskupije u Zadru*, objavljenog u *Vijestima muzealaca i konzervatora*, Zagreb, 1/97.; kao koautorica Zoraide Demori Staničić: *Franjevački muzej i galerija Gorica Livno, Privremeni postav sakralne zbirke, franjevački muzej i galerija Livno*, 2002.; *SICU Zadar*, deplijan; *Franjevački samostan, crkva i riznica*, Zadar 2005.; uz dr. Iva Petriciolija koautorica je tekstova za monografiju i katalog *Stalne izložbe crkvene umjetnosti u Zadru*, SICU i Samostan benediktinki, Zadar 2004.; *Prilog za inventar Župe Presvetog Srca Isusovog u Vinišću*, Zbornik otoka Drvenika, Vinišćanski zbornik, sv. 3, str. 197-206; *Pabirci o liturgijskim predmetima Župe Marina*, Zbornik otoka Drvenika, Vinišćanski zbornik, sv. 3, str. 55-76.

Redovito je sudjelovala na velikom broju stručnih skupova s izlaganjima i prezentacijama. Ovdje donosimo neke izabrane naslove kojima je bitno doprinijela razvoju struke: *Budimo učinkovitiji!*, *Osobna karta kulturnog tekstilnog kulturnog dobra: kako i zašto dokumentirati*, *Zašto ne galvanizirati predmete od plemenitih materijala*, *Knjižnična građa kao pokretno kulturno dobro i njena zaštita* (Okrugli stol HKD-au Tuheljskim Toplicama 2011.). Posebno moramo istaknuti predavanje *Značaj i vrijednost ostataka povijesnih tkanina* jer je time inicirala osnivanje čuvaonice povijesnih tekstilnih predmeta – tekstiloteke pri HRZ-u, Odjel za tekstil u radionici u Ludbregu, kao nukleusa za proučavanje tekstila u povijesnom slijedu, zastupljenosti pojedinih radionica te zastupljenosti domaćih tekstilnih i vezilačkih radionica (2008.).

OBRAZLOŽENJE ZA DODJELU GODIŠNJE NAGRADE „VICKO ANDRIĆ“ SANDRI ČELIĆ VIŠNJIĆ I NATAŠI NEFAT ZA PROJEKTE OBNOVE KAŠTELA MOROSINI-GRIMANI U SVETVINČENTU I KAŠTELA PETRAPILOSA U BUZETU

Godišnja Nagrada „Vicko Andrić“ za 2019. godinu dodijeljena je konzervatorici Sandri Čelić Višnjić (sl. 1) za vođenje i dovršetak projekta obnove Kaštela Morosini-Grimani u Svetvinčentu i konzervatorici Nataši Nefat (sl. 3) za vođenje i dovršetak projekta obnove Kaštela Petrapilosa u Buzetu.

Osnutkom Konzervatorskog odjela u Puli 2000. godine započelo je provođenje sustavnog programa obnove srednjovjekovnih i renesansnih kaštela Istarske županije (Dvigrad, Possert kod Paza, Kršan, Turnina kod Rovinja, Momjan, Petrapilosa u Buzetu, Morosini-Grimani u Svetvinčentu itd.). U početnim fazama naglasak je stavljen na konstruktivnu sanaciju kako bi se zaustavilo njihovo daljnje urušavanje, nakon čega se pristupilo osmišljavanju i stvaranju uvjeta za prijem posjetitelja i razvoj novih sadržaja (turističkih, znanstveno-istraživačkih, edukativnih, kulturnih).

Na tragu takvih razmišljanja nadovezala se realizacija projekta *KulTERRA*¹ koji se temeljio na povezivanju dviju zajednica (Svetvinčenat i Buzet) kako bi se putem obnove dvaju kaštela koji se nalaze na njihovom teritoriju stvorio temelj za provedbu integriranoga razvojnog programa destinacije. Integrirani razvojni program predvidio je rekonstrukciju istarskih kaštela Morosini-Grimani i Petrapilosa, razvoj brojnih kulturnih, edukativnih i prezentacijskih sadržaja unutar samih objekata te izradu i dobavu informacijsko-komunikacijskih rješenja za njihovu prezentaciju i promociju. Tijekom realizacije integriranoga razvojnog programa fokus je stavljen na intenzivnu suradnju nadležnoga konzervatorskog odjela s turističkim sektorom i ostalim subjektima važnim za realizaciju projekta.

Na oba projekta arhitekt je bio Vjekoslav Gašparović iz Rovinja, a Josip Višnjić (HRZ) stručni suradnik kao voditelj arheoloških istraživanja.

Sažetak tijeka obnove Kaštela Morosini-Grimani u Svetvinčentu

Kaštel Morosini-Grimani jedan je od najvećih i najupečatljivijih istarskih kaštela te jedna od najznačajnijih mletačkih gradnji tog vremena u Istri (sl. 2). Karakterizira ga izvorni trapezoidni oblik s trima obrambenim kulama (dva tornja kružnog i jedan kvadratnog tlocrta) na uglovima. Zapadno od velikog portala podignuta je elegantna palača skošenih zidova prizemlja i jakoga profiliranog krovnog vijenca. Kule su povezane bedemima koji izvana pri dnu imaju potporni zid dok je s unutarnje strane po cijeloj dužini balkon s kojega su stražari motrili kroz

1 Konzervatorica Sandra Višnjić Čelić, dobitnica godišnje „Nagrade Vicko Andrić“ za 2019. godinu za vođenje i dovršetak projekta obnove Kaštela Morosini-Grimani u Svetvinčentu (foto: Z. Bogdanović)

Conservator Sandra Višnjić Čelić, the recipient of "Vicko Andrić" Award for 2019 for leading and completing the renovation project of the Morosini-Grimani Castle in Svetvinčenat (photo: Z. Bogdanović)

2 Kaštel Morosini-Grimani u Svetvinčentu
Morosini-Grimani Castle in Svetvinčenat

otvore puškarnica. Glavni ulaz u kaštel s nasipom i prilaznom rampom okrenut je prema trgu i naselju. Posjed i kaštel oko kojega se formiralo naselje mijenjao je vlasnike više puta, prelazeći iz ruku porečkog biskupa akvilejskom patrijarhu koji ga 1211. godine daje na upravljanje svojim zastupnicima u Istri, obitelji Castropola, da bi zatim složenim političkim i obiteljskim vezama 1348. prešao u posjed venecijanske obitelji Morosini, a u 16. stoljeću obitelji Grimani di Luca. Iako prve podatke o utvrđenoj građevini u kojoj je boravio upravitelj posjeda nalazimo već u drugoj polovini 13. stoljeća, preuređenje kaštela u renesansnu građevinu izvršeno je već krajem 15. st. (1485.), a

¹ Izvor: <https://www.istriancastles.com/>, 19.01.2020. Ukupna vrijednost projekta „KulTERRA“ iznosi 22.594.779,13 kn, od čega je 19.204.801,29 kn (85% iznosa) osigurano bespovratnim sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

njegov se oblik u bitnim crtama nije mijenjao ni nakon požara 1586. godine. Kroz renesansnu transformaciju mjesta nastalo je pravilno organizirano naselje. Južno od kaštela formira se glavni gradski trg gdje se smjestila lođa s javnim zgradama, nova župna crkva trolisnog pročelja i niz jednokatnica s renesansnim monoforama.

Nakon stradanja u Drugome svjetskom ratu kaštel je ostao devastiran te se prema njegovoj obnovi i zaštiti krenulo početkom 2000. godine. Zajedničkim sredstvima Ministarstva kulture, Istarske županije, Regione del Veneto i Općine Svetvinčenat krenulo se u obnovu zidina i sanaciju kvadratne kule. Kroz projekt *Revitas* obnovljena je kula i balustrada. A to su bili tek prvi koraci u obnovi, nakon čega je uslijedio projekt obnove palače kaštela kao najzahtjevnijeg građevinskog projekta u sklopu programa sufinanciranog od EU – KULTERRA-e.

Europskim projektom omogućena je cjelovita obnova renesansnog kaštela, nabava i restauriranje novonabavljene zbirke oružja te otvaranje suvenirnice i prezentacijskog centra – kušanonice Središnje Istre. Prostori dobiveni ovom rekonstrukcijom organizirani su kao izložbeni na svim etažama s mogućnošću višenamjenskog prostora – *Kapetanove sobe*, izložbenog prostora za prezentaciju tradicije i starih običaja vjenčanja te prostora za organiziranje raznih događanja, opremljenog svom potrebnom opremom.

Sažetak tijeka obnove Kaštela Petrapilosa u Buzetu

Jedna od najvećih i najznačajnijih srednjovjekovnih utvrda Istre – Petrapilosa (Kostel) – smjestila se na vrhu vapnenačkog grebena, visoko iznad rječice Bračane, u unutrašnjosti sjevernog dijela istarskog poluotoka (sl. 4). Radi se o jednoj od najimpresivnijih ruševina srednjovjekovnog burga u Istri. Zidovi utvrde sačuvani su u znatnoj mjeri pa je tako veći dio perimetralnih zidova sačuvao svoju originalnu visinu koja na pojedinim mjestima doseže i do 20 metara, zahvaljujući čemu Petrapilosa i danas, nekoliko stoljeća od napuštanja, pruža impresivnu sliku. U tipološkom smislu utvrđena feudalna rezidencija Petrapilosa zadržala je sve do kraja svog postojanja osnovni karakter zadan već u ranim fazama njene izgradnje u 12. i 13. stoljeću, a to su dominantna kula koja brani glavni ulaz u utvrdu, uz nju smještena rezidencijalna građevina – palas, visoki obrambeni zidovi uz koje su smještene ostale utilitarne građevine za smještaj posade i opreme utvrde te kapela. Sustavna arheološka istraživanja i konzervatorski zahvati provode se od 2010. godine, što je rezultiralo saniranjem arhitektonskih ostataka glavne kule i palasa utvrde.

Usporedno s istraživanjima lokaliteta tekao je proces osmišljavanja mogućih načina korištenja prostora utvrde. U tu svrhu izrađena je *Prostorno-programaska studija* u cilju definiranja potreba i mogućnosti, odnosno mogućih načina i preduvjeta korištenja. Izvedbena rješenja su naknadno razrađivana i korigirana kroz daljnje projekte, kao i za vrijeme same izvedbe, u cilju postizanja čitljive prostorne cjeline temeljene na jasnom odnosu

3 Konzervatorica Nataša Nefat, dobitnica godišnje „Nagrade Vicko Andrić“ za 2019. godinu za vođenje i dovršetak projekta obnove Kaštela Petrapilosa u Buzetu (foto: M. Raunić)

Conservator Nataša Nefat, the recipient of "Vicko Andrić" Award for 2019 for leading and completing the renovation project of the Petrapilos Castle in Buzet (photo: M. Raunić)

4 Kaštel Petrapilosa u Buzetu
Petrapilosa Castle in Buzet

prema povijesnim datostima i arheološkim strukturama.

Koncept kojim se utvrda obnavljala od samog početka pridržava se načela poštivanja izvornih materijala kod zadiranja u postojeće konstrukcije (sanacije i konsolidacije postojećih zidova) i minimalne nužne intervencije na sačuvanom spomeniku fortifikacijske arhitekture. Sretna je činjenica da je projektu obnove prethodila precizna valorizacija s izradom kvalitetne konzervatorske podloge s najnovijim spoznajama o utvrđi, s detaljnim smjernicama za projektiranje.

Nekoliko je multimedijalnih sadržaja za posjetitelje. Na ulazu u kaštel nalazi se vanjski info-kiosk s ekranom osjetljivim na dodir, s osnovnim informacijama o kaštelu, interaktivnim zemljovidom, brošurama i sličnim informativnim, ali i zabavnim sadržajima poput slanja elektroničkih razglednica, snimanja selfija, slaganja vizualnih slagalica. U prostoru crkvice Sv. Marije Magdalene interaktivni je zidni sustav s četiri ekrana koji

omogućava izbor raznovrsnih sadržaja, od povijesti kaštela, legendi i scena iz života kaštela do igara za djecu. Povijest kaštela prikazana je u obliku interaktivne lente vremena gdje se kroz odabir godine može vidjeti sadržaj vezan uz to vremensko razdoblje. U crkvi je interaktivna podna projekcija s fragmentima fresaka pronađenim na lokaciji kaštela.

U vanjskom dvorištu izgrađena je pozornica pogodna za kulturne sadržaje. U unutarnjem dvorištu planirana je projekcija 3D filma na temu razvoja dvorca na zidu palasa koja će biti vidljiva u večernjim satima. U prostoru kule je ekran koji omogućava pogled iz zraka na kaštel i njegovu okolicu.

OBRAZLOŽENJE DODJELE „NAGRADE VICKO ANDRIĆ“ ZA DOPRINOS LOKALNOJ ZAJEDNICI MILANU KRANJČEVIĆU

Milan Kranjčević, iako po formalnom obrazovanju diplomirani pravnik, s velikom ljubavlju i entuzijazmom već više od dva desetljeća intenzivno radi na očuvanju i popularizaciji čakavštine u Lici, ali i očuvanju bogate tradicijske baštine ličkog područja (sl. 1).

Milan Kranjčević je 1997. godine potaknuo i s grupom entuzijasta utemeljio Katedru Čakavskog sabora pokrajine Gacke, udrugu koja se prvenstveno bavi gackom čakavštinom, ali i zavičajnošću u širem smislu. U udruzi djeluje kao predsjednik, ali i obnaša određene dužnosti u Upravnom odboru.

Osobno se bavi lokalnim čakavskim idiomima, od literarnih pisanja pa sve do stručnih i znanstvenih članaka na čakavštini te je i autor brojnih radijskih emisija. Svojim je djelovanjem uspio popularizirati gacku čakavštinu i ukloniti stid autohtonih govornika u javnom korištenju svojih mjesnih govora. Na Hrvatskom radiju Otočac autor je brojnih emisija: humorističnih i satiričnih pod naslovom *Nanča i Malčika* na čakavskomu te *Bože sajdi pa obajdi / Bože siđi pa obiđi* na čakavskomu i štokavskomu jekavskom dijalektu; Emisije *Domaća beseda* i *Iz naroda za narod* govore o tradiciji, običajima i vrijednostima regije Gacke i Otočca; Emisija *Naš divan oduvik* obrađuje tradicijsku usmenu književnost Gacke; *Vako il' nako* je naziv ciklusa emisija o gackoj čakavštini edukativna karaktera; U emisiji *Ugrađeni u grad*, u suautorstvu s prof. Manjom Kostelac-Gomerčić, govori o zaboravljenim, a važnim Gačanima i Otočanima.

Katedra je tijekom vremena postala jedan od najvažnijih izdavača knjiga na području Ličko-senjske županije te je do sada izdano 36 naslova, a posebno se poticalo pisanje i tiskanje knjiga na gackoj čakavštini. Milan Kranjčević je uredio 25 knjiga u Katedrinu nakladništvu.

Zahvaljujući angažmanu Milana Kranjčevića izrada *gackog plava*, tradicijskog gackog plovila, zaštićena je 2011. kao nematerijalno kulturno dobro, dok su 2019. gacki čakavski govori s područja Otočca postali zaštićeno nematerijalno kulturno dobro i upisani su u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Nagrade:

Projekt pristupa i prezentacije utvrde Petrapilosa, čiji je arhitekt Vjekoslav Gašparović, nagrađen je s *BigSEE Architecture Award 2020 – Winner*, u kategoriji *Landscape and urban space*.

Posebno priznanje žirija Europske nagrade za baštinu – *European Heritage Awards / Europa Nostra Awards 2000.*, čime je uvršten među najbolje projekte konzervacije kulturnih dobara europske baštine.

1 Milan Kranjčević, dobitnik „Nagrade Vicko Andrić“ za doprinos lokalnoj zajednici (foto: Z. Bogdanović)

Milan Kranjčević, recipient of „Vicko Andrić“ Award for her contribution to lokal community (photo: Z. Bogdanović)

Od 2005. do 2013. sudjelovao je u organizaciji kiparskih kolonija pod nazivom *Gacka*, čime je Otočac dobio više od šezdeset kamenih skulptura. Posebno treba istaknuti dva ciklusa: *Križni put* na Fortici te *Gačanski park hrvatske memorije*. Kranjčević je kao temu kolonija odabirao važne osobe, povijesne događaje i važne kulturološke činjenice s područja Gacke, ali koje su relevantne i na nacionalnoj razini. Naglasak je stavljen i na promoviranje glagoljice kao svojevremenoga autohtonog pisma u regiji Gackoj.

Milan Kranjčević je 2015. godine organizirao i vodio kolokvij pod nazivom *Gačanski park hrvatske memorije – kolonada zavičajne i nacionalne povijesti od 9. do 21. stoljeća*, na kojem je sudjelovalo više eminentnih akademika te sveučilišnih profesora iz Zagreba. Također je pokrenuo i organizirao arheološka istraživanja utvrde Fortica u Otočcu. Istraživanje i zaštita

utvrde trajali su četiri godine, a 2010. je prezentirana javnosti. Milan Kranjčević je autor četrnaest knjiga:

- *Kompolje – prilog budućem svestranijem istraživanju zemljopisnih, geoloških, povijesnih, socioloških, demografskih, antroponomastičnih, kulturnih i jezičnih značajki sela Kompolja*, Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Kompolje, 1998. (monografija), 279 str.
- *Gacka – zemlja i voda* (fotomonografija), Turistička naklada, Zagreb, 1999.
- *Ričnik gacke čakavščine – Kompoljski divan* (najveći dijalekološki rječnik čakavštine uopće na 1.189 stranica velikoga rječničkoga formata), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Kompolje, 2003.
- *In Tyrannos I – IV* (tiskane radio drame na gackoj čakavštini i dijelom gackoj štokavštini), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2008.
- *Kičmasa*, zbirka novela pisana standardnim hrvatskim jezikom, u dijalogima gackom čakavštinom, Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2009.
- *Bajke za maće i 'ne malo veće* (pisane na gackoj čakavštini i podijeljene djeci u dječjem vrtiću te nižim razredima osnovne škole, s CD-om na kojemu su govorom ispričane bajke), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2009.
- *Dojčland... Deutschland* (tri dramska teksta), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2010.
- *Suza smaragdna* (tri dramska teksta), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2010.
- *Čarolija kvakâ i kavâ* (pripovijesti), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2010.
- *Tri neobične priče* (pripovijesti), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2010.
- *Status* (roman), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2010.
- *Fortica u Otočcu* (monografija), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2016., 123 str.
- *Patuljci krila nemaju* (roman), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2016.
- *Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke 1997.-2017.* (monografija), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Otočac, 2018., 215 str.

Suautor je četiriju naslova:

- *Kompolje – narodni život i običaji* (etnografsko štivo) autora Jure Grčevića po danoj metodologiji dr. Antuna Radića, Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Kompolje, 2000., 149 str.
- *GACKA – Program integralnoga upravljanja okolišem i održivi razvoj*, Hrvatska gospodarska komora, Zagreb, 2005.
- *Gačanska tradicijska kuharica – povratak zaboravljenih okusa*, Hrvatska gospodarska komora, Zagreb, 2005.
- *Otočki dekameron I. i II.* (10 novela), Katedra Čakavskog sabora pokrajine Gacke, Kompolje, 2016., 2017.

Dvije knjige su u tisku:

- *Tako se nekada živjelo i radilo u Gackoj* (osvrt s antropolingvističkog stajališta), što se odnosi na do sada neopisani način života na selu prije modernizacije, ali i na pojmove koji nestankom određenih poslova i uporabnih predmeta padaju u pasivni leksik i gube se)
- *Coronameron* – 50 novela isključivo pisanih na gackoj čakavštini po uzoru na Boccacciov *Decameron*, iskorišteno je iskustvo pandemije koronavirusa.

U pripremi za tisak su četiri članka za monografiju *Kompolje – župa i naselje*:

- *Kratki opis mjesnog govora Kompolja*
  - *Kratka povijest Kompolja*
  - *Crkveni život u Kompolju*
  - *Nešto o uskršnjim običajima Kompoljčana u prvoj polovici 20. st.*
- U različitim tiskanim izdanjima objavio je više od trideset članaka. Kada je u pitanju jezik, odnosno gacka čakavština, onda treba izdvojiti tri članka:
- *Gacki čakavski govori s područja Otočca – Zaštićeno nematerijalno kulturno dobro Republike Hrvatske*, objavljeno u *Senjskom zborniku* 46, 2019.
  - *Deklinacije u čakavštini južne Gacke*, objavljeno u zborniku *Grad Otočac* 8, 2005.
  - *Germanizmi u čakavskim mjesnim govorima južne Gacke*, u suautorstvu s Mirjanom Dasović, objavljeno u zborniku *Grad Otočac* 7.

Sudjelovao je na više znanstvenih skupova:

- *Identitet Like* s radom: *Položaj gacke čakavštine u odnosu na čakavsko narječje*, tekst objavljen u: *Identitet Like – Korijeni i istraživanja*, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2009., 16 str.
- *Gacka i Otočac u srednjem vijeku*, održanom u ožujku 2010., s radom: *Pojavnost horonima Gacka u hrvatskoj povijesti s refleksijom do suvremenosti* (neobjavljeno), u organizaciji Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar i Katedre Čakavskog sabora pokrajine Gacke, pod pokroviteljstvom HAZU-a, Odsjeka za povijesne znanosti, 60 str.
- *Poziv, poslanje i služenje*, monografija posvećena 50. obljetnici svećeništva mr. Tomislava Šporčića, s tekstom: *Obnova sakralnih objekata u Gackoj*, 2017., 30 str.

Milan Kranjčević je pozvan na ovogodišnji međunarodni znanstveni skup na Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku pod nazivom *Računalno jezikoslovlje i Zlatna formula hrvatskoga jezika s temom Katolički kalendar u zrcalu gacke čakavštine*, gdje kroz crkvene blagdane i druge kalendarske odrednice ističe većinu značajki gacke čakavštine nepoznatih široj javnosti.

Pripremila Gordana Jerabek